

Číslo: 8031/2023-2024

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 06. 11. 2023 do 07. 11. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Detské centrum Lipka, Masarykova 14, Košice	
Zriaďovateľ	Detské centrum Lipka, o. z.

Vedúci zamestnanec kontrolovaného subjektu:

Mária Dorová, riaditeľka detského centra

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8031/2023-2024 zo dňa 02. 11. 2023 **inšpekciu vykonala:**

Mgr. Viera Kaščáková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v zariadeniach predprimárneho vzdelávania

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

V detskom centre (DC) celodenné povinné predprimárne vzdelávanie v samostatnej triede 7 deťom, z ktorých 1 pokračovalo v plnení povinného predprimárneho vzdelávania (PPV) zabezpečovali 2 osoby spĺňajúce kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti učiteľa materskej školy. Medzi deťmi plniacimi PPV neboli evidované deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ani bez trvalého pobytu v Slovenskej republike.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

1.2.1 VÝCHOVNO-VZDELÁVACIA ČINNOSTI DETÍ V PPV

Učenie sa detí

Pozorovaná dopoludňajšia výchovno-vzdelávacia činnosť a odpočinok sa vyznačovali príjemnou priateľskou klímou so zohľadňovaním potrieb, záujmov i aktuálneho nastavenia jednotlivých detí. Učiteľkou vytvorené priaznivé podmienky k napĺňaniu edukačných cieľov, uplatnenie stratégií založených na zážitkovom a skúsenostnom učení, striedanie statických i dynamických činností aj využívanie podnetných, zväčša svojpomocne vytvorených učebných pomôcok priaznivo vplývalo na záujem detí o učenie sa a ich aktivitu. Napomáhala tomu aj zrozumiteľná komunikácia učiteľky vrátane oboznamovania so zámermi činností a očakávaniami, permanentná stimulácia detí aj ich priebežné monitorovanie a verbálne i neverbálne povzbudzovanie k náležitým postupom pri riešení úloh. Deti v súlade

s preberanou témou preukázali množstvo poznatkov o ľudskom tele, vhodne ich prepájali s informáciami získanými z rôznych zdrojov a aplikovali v praktických zadaniach. Pomenovali nielen viditeľné časti zobrazeného tela, ale aj vnútorné orgány, ktoré zväčša správne umiestnili na makete ľudskej postavy či v korelácii s jednoduchými pokusmi popísali ich funkciu. Navrhovali pritom rôzne riešenia úloh a boli tvorivé tak vo verbálnom vyjadrovaní, ako aj v činnostiach praktického rázu. S prehľadom sa orientovali v časových vzťahoch, vymenovali dni v týždni, mesiace a ročné obdobia, poniektoré určili aktuálny kalendárny rok i tie, ktoré budú nasledovať. Pozorovacie schopnosti a vizuálnu pamäť deti uplatnili v didaktickej hre „Čo sa zmenilo“ s viacerými obmenami. Počas vychádzky sa prevažne zodpovedne správali v roli chodca, poznali niektoré okolité budovy a pozorované živočíchy. Digitálne technológie ako prostriedok riešenia učebných zadaní využité neboli, zariadenie nimi nedisponovalo. Pri používaní hrového materiálu a predmetov dennej potreby deti postupovali uvážene, zručne využívali jemnú motoriku pri konštruovaní zo stavebníc, samostatne zvládali všetky sebaobslužné činnosti. Komunikácia medzi deťmi i s učiteľkou bola zmysluplná, aktívna v spisovnej podobe jazyka, výnimočne s pozorovanými chybami vo výslovnosti hlások. Deti dokázali odpovedať súvisle na položené otázky i formulovať vlastné a rozvíjať dialóg k navodenej téme zväčša s akceptáciou komunikačných konvencií. Predčitateľskú gramotnosť väčšina deti preukázala pri identifikácií niektorých písmen a čísiel (aj trojmiestnych), vedeli sa podpísať na svoj výtvor, či vyhľadať rovnaké grafémy na pracovnom liste. Pri týchto činnostiach prevažne správne držali grafický nástroj a s uplatnením vizuálno-motorickej koordinácie ním vytvárali požadovaný znak (kruh/ovál), čomu napomohlo precvičenie dominantnej ruky aj priebežné usmerňovanie učiteľkou. Viacerí však pri písaní zaujímali nevhodnú telesnú schému z dôvodu ergonomicky nevyhovujúceho nábytku (nízky stôl a stoličky). Pohybovú gramotnosť deti uplatnili v interiérovo i exteriérovo činnostiach telovýchovného rázu. Počas zdravotného cvičenia zostaveného s dôrazom na precvičenie celého tela s vyváženým striedaním všetkých skupín cvikov (vrátane dychových a relaxačných) prevažne správne zaujímali základné postoje i polohy a pri vykonávaní jednotlivých pohybových úkonov pohotovo reagovali na učiteľkou uplatnenú telovýchovnú terminológiu aj jej motorický vzor. Pri pohybových hrách, realizovaných zväčša v priestore školského dvora sa pohybovali rôznymi spôsobmi (chôdza, beh) medzi prírodnými a umelými prekážkami a väčšinou dodržiavali stanovené pravidlá. Kooperácia medzi deťmi bola pozorovaná najmä v hrových činnostiach, kde si navzájom radili a spoločne plnili vytýčené zadania. Ojedinele nerešpektovanie stanovených triednych pravidiel narúšajúce výchovno-vzdelávací proces učiteľka s jednotlivcami pohotovo a citlivo riešila. Apelom na vlastné emócie či výkonové možnosti vytvárala deťom priestor pre prezentovanie aktuálneho prežívania i individuálnych predstáv, čo bolo v rámci hospitačnej činnosti u nich badateľné. Neposkytnutie príležitostí k sebahodnoteniu neumožnilo deťom preukázať a rozvíjať dané kompetencie. Sumárne hodnotenie dosiahnutých zámerov a výkonov detí so zohľadnením ich individuálnych možností a schopností nebolo realizované po všetkých denných činnostiach vynímajúc vzdelávaciu aktivitu.

1.2.2 PODMIENKY ZABEZPEČUJÚCE PPV

Program povinného predprimárneho vzdelávania Lipka-každý deň hrou (PPPV), podľa ktorého DC zabezpečovalo výchovu a vzdelávanie deťom plniacim PPV, bol vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi školského zákona i Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Jeho vzdelávacie štandardy boli učebnými osnovami DC. Zadefinovanými edukačnými stratégiami s dôrazom na hru, zmyslové a interaktívne učenie

či prvky tvorivej dramatiky smerovalo k dosahovaniu vlastných zámerov v oblasti environmentálnej výchovy, národného povedomia i zdravého životného štýlu.

Interiér DC tvorili účelovo upravené dve podlažia budovy, kde v rámci schádzania a rozchádzania detí v PPV vykonávali hrové aktivity spoločne s inými deťmi vo viacerých priestraných vkusne zariadených miestnostiach. Jedna z nich slúžila aj na stravovanie daných detí, ďalšia po rozložení matracov na ich odpočinok alebo organizovanie podujatí v rámci celého DC (v čase výkonu inšpekčnej činnosti realizovaná aktivita v kooperácii so Slovenským Červeným krížom). Deťom bola k dispozícii šatňa vybavená detskými skrinkami a lavičkami. V osobitnej, rozmermi menšej triede, ku ktorej prislúchalo sociálne zariadenie a umyváreň, prebiehala pod vedením učiteľky ich zámerná edukácia. V centrách aktivít označených tlačnými názvami, príslušne vybavených hrovým a učebným materiálom, sa deti realizovali v spontánných činnostiach podľa vlastného výberu. Tematická výzdoba na stenách podporovala ich predčitateľskú gramotnosť aj motivovala k dodržiavaniu stanovených triednych pravidiel. Aktivity pohybového rázu boli v miestnosti vykonávané s obmedzeniami, čo učiteľky podľa ich vyjadrenia kompenzovali na pobyte vonku alebo systematickým uskutočňovaním športových výcvikov (gymnastický, plavecký, lyžiarsky, korčuľarsky). Exteriér, ktorý deti na PPV využívali najmä k rozvoju pohybových spôsobilostí, tvoril oplotený areál, kde na zatravnenej ploche bolo nainštalované záhradné náradie, zopár detských atrakcií aj pieskovisko. Súčasťou boli i vyvýšené záhony a rôzne ovocné stromy využívané k podpore prírodovednej gramotnosti. Spevnená plocha chodníka umožňovala vykonávanie sezónnych činností (bicyklovanie, kolobežkovanie), ku ktorému mali k dispozícii detské dopravné prostriedky.

Materiálno-technické vybavenie DC vrátane množstva svojpomocne zhotovených učebných pomôcok umožňovalo plnenie obsahu takmer všetkých vzdelávacích oblastí ŠVP. Deťom bola k dispozícii rôznorodá literatúra v printovej i digitálnej forme primeraná ich chápaniu aj záujmom, hudobné, dramatické či výtvarné pomôcky k realizácii umeleckých činností i telovýchovné náčinie a náradie napomáhajúce ich aktívnemu pohybu. Absencia informačných technológií neumožňovala deťom rozvíjať digitálne spôsobilosti. Rozmery stolov a stoličiek využívaných na výtvarné a pracovné činnosti nezohľadňovali fyziologické potreby detí plniacich PPV.

Kontrola predloženej dokumentácie o PPV i dieťati pokračujúcom v plnení PPV preukázala jej vedenie v súlade s platným právnym predpisom. Edukačné požiadavky detí v PPV rešpektovala organizácia výchovno-vzdelávacích činností, ktorá im poskytovala priestor pre hru, zámerné učenie i činnosti spojené so životospripravou včítane pobytu vonku a odpočinku zohľadňujúceho individuálne potreby jedincov, čo bolo pozorované aj počas výkonu školskej inšpekcie.

Učiteľky zabezpečujúce PPV si svoje profesijné kompetencie rozvíjali prevažne sebavzdelávaním, 1 zvyšovaním kvalifikácie vysokoškolským štúdiom v odbore predškolskej pedagogiky. Podľa ich vyjadrení nevedli portfóliá detí, ich pokroky formou výtvarných prác a ďalších artefaktov spoločne s postrehmi z učebného procesu prezentovali rodičom na dennej báze. V rozhovore potvrdili, že ku kontrole predložené diagnostické záznamy využívali k voľbe efektívnych stratégií a k personalizácii výučby. Riaditeľka DC, ktorá nemala požadovanú kvalifikáciu, formálne nemonitorovala výchovno-vzdelávacie výsledky detí plniacich PPV, zaujímala sa však o ich učebné pokroky a prípravu na zvládanie požiadaviek primárneho vzdelávania.

1.3 INÉ ZISTENIA

Neboli zaznamenané.

2 ZÁVERY

Výchovno-vzdelávací proces pozitívne ovplyvňovala priateľská klíma, partnerský vzťah medzi učiteľkou a deťmi i vytvorenie podmienok podporujúcich ich aktívne zážitkové učenie s priestorom pre vyjadrovanie vlastných potrieb, názorov či nápadov. Rozvinuté kognitívne a komunikačné spôsobilosti umožňovali deťom prezentovať nielen poznatky o ľudskom tele, ale aj z ďalších oblastí spoločenského i prírodného prostredia. Preukazovali predčitateľskú gramotnosť ako predpoklad zvládania požiadaviek primárneho vzdelávania. Boli zručné v manuálnych aj sebaobslužných činnostiach, pohybovali sa obratne i bezpečne rozmanitými spôsobmi v rôznom prostredí. Dokázali kooperovať vo dvojici a zväčša dodržiavali dohodnuté pravidlá správania sa. K nim i správnym postupom pri plnení jednotlivých učebných zadaní ich učiteľka priebežne povzbudzovala. Zlepšenie si vyžaduje podpora ich hodnotiacich a sebahodnotiacich kompetencií aj uplatnenie sumárneho hodnotenia činností vzhľadom k dosiahnutým zámerom i individuálnym výkonom detí.

Edukácia detí plniacich PPV bola realizovaná podľa PPPV zostaveného v súlade so ŠVP a školským zákonom. V celodennom rozsahu ju zabezpečovali kvalifikované osoby spĺňajúce predpoklady na výkon pracovnej činnosti učiteľa materskej školy. Aktívne učenie sa detí, realizáciu poznávacích, pohybových či relaxačných činností umožňovali priestorové podmienky vrátane funkčne rozčleneného a ich potrebám zväčša prispôsobeného interiéru aj exteriéru. Materiálno technické vybavenie poskytovalo možnosť napĺňania stanovených cieľov z väčšiny vzdelávacích oblastí ŠVP. Nedostatky boli zistené vo vybavení DC digitálnymi technológiami a triedy pre deti plniace PPV vhodnými stolmi a stoličkami.

SILNÉ STRÁNKY

- aktívne, zážitkové učenie sa detí s uplatnením rozvinutej komunikačnej gramotnosti, kritického myslenia i schopnosti vyjadrovať vlastné názory a predstavy.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- podpora hodnotiacich aj sebahodnotiacich spôsobilostí detí a realizácia sumárneho hodnotenia činností učiteľkou s ohľadom na dosiahnuté zámery, individuálne možnosti i schopností jednotlivcov, upevňovanie správneho sedenia detí pri grafomotorických činnostiach;
- materiálno-technické vybavenie digitálnymi technológiami;
- zariadenie triedy pre deti plniace PPV vhodným nábytkom.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

- **odporúča**
 - realizovať sumárne hodnotenie výchovno-vzdelávacích činností s ohľadom na dosiahnuté edukačné zámery, učebné možnosti i individuálne pokroky detí a podporovať ich hodnotiace aj sebahodnotiace kompetencie;
 - zabezpečiť do triedy pre deti plniace PPV ergonomicky vhodný nábytok k zodpovedajúcemu sedeniu a fixovaniu správnych pisateľských návykov;

- doplniť materiálo-technické vybavenie o digitálne technológie.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. program PPV „Lipka-každý deň hrou“;
2. triedna kniha;
3. osobný spis dieťaťa;
4. doklady o prijatí detí na PPV;
5. dokumentácia o dieťati pokračujúcom v plnení PPV;
6. sled foriem denných činností;
7. doklady o vzdelaní osôb zabezpečujúcich PPV;
8. diagnostické záznamy detí.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Viera Kaščáková

Dňa: 14. 11. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Mgr. Viera Kaščáková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mária Dorová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 16. 11. 2023 v Košiciach:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

Mgr. Viera Kaščáková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mária Dorová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mária Dorová, riaditeľka DC

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Viera Kaščáková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti